

Канд. екон. наук Гвініашвілі Т. З., Губанова А. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ОБГРУНТУВАННЯ ВИБОРУ МЕТОДИКИ ОЦІНКИ РІВНЯ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ

В сучасних умовах для забезпечення випуску конкурентоспроможної продукції необхідна оцінка її рівня якості на кожному етапі життєвого циклу. Найважливішим завданням є оцінка рівня якості продукції на етапі проектування: близько 70% якості продукції закладається саме на етапі проектування, тобто розробки конструкції виробу і технології його виготовлення [2]. Завдяки такій оцінці виявляється можливим запобігти більшій частині можливих у прийнятті подальших техніко-економічних рішень. Для оцінки рівня якості продукції, у тому числі на етапі проектування, існують різні методи: диференціальний, комплексний, змішаний. Вибір конкретного методу оцінки обумовлюється рядом факторів: кількістю оцінюваних показників, їх вагомістю щодо один одного, метою та планованим ступенем точності оцінки. В умовах розробки нової продукції та необхідності оцінки рівня її якості на етапі проектування гостро постає питання про вибір раціональної методики оцінки, включаючи вибір оцінюваних показників та способів їх оцінки.

Якість продукції є одним із найважливіших інструментів завоювання та утримання позицій на ринку, перемоги в конкурентній боротьбі, і сучасні компанії особливо піклуються про забезпечення високої якості продукції [1]. Ступінь якості продукції розглядається відносно інших виробів цієї ж серії, а первинні значення показників якості серійного виробу порівнюються з базовими значеннями [1]. Якість продукту визначається:

- рівнем технічної підготовки продукції;
- рівнем якості продукції;
- якість продукту або послуги впливає на рівень якості експлуатації або споживання продукту [1].

Оцінка рівня якості продукту – це процес, який включає спочатку вибір термінології для показників якості продукту, потім розрахунок конкретних показників і порівняння їх із фундаментальними [2]. При оцінюванні рівня якості,

тобто технічної складності ідентичних виробів, доцільно використовувати диференціальний, комплексний, експертний або інтегральний методи.

Диференціальний метод – це метод, який ґрунтується на використанні показників якості, характерних для розглянутого продукту, і порівнюється з тим самим показником у базовій вибірці чи інших джерелах. Обговорюється відповідність загалом і відхилення окремих показників від основного. Рівень якості визначається шляхом порівняння відносних показників. Результат оцінки: вище, нижче, краще, гірше. Висновки можна зробити, коли всі відносні показники або менші, або більші [2].

Комплексний метод є похідним від використання узагальненого показника якості продукції, який є функціями багатьох (групових, комплексних) показників якості продукції [3]. Його можна сформулювати:

- головним показником (який відображає основне призначення продукції);
- інтегральним показником якості продукції;
- середній за вагою [3].

Експертний метод вимірювання показників якості використовується лише тоді, коли інструментальний метод неможливий, занадто складний або дорогий у застосуванні. Він використовується, наприклад, для вимірювання речей. Ряд показників, що оцінюють ергономічність і естетичність якості товару. Експерти використовують усі шкали вимірювання, але зазвичай використовують шкали порядку або відстані (особливо шкали з бальною системою прогресії) [4].

Використовується інтегральний метод оцінки якості як відношення загального корисного ефекту від використання виробу до загальних витрат на установку, придбання та налагодження.

Змішаний метод оцінки є спільним використанням диференціального та комплексного методів. Його доцільно застосовувати, коли необхідно врахувати безліч показників, зокрема різнорідних. Сутність змішаного методу полягає в тому, що спочатку схожі одиничні показники – об'єднуються в групи та визначаються групові показники, і далі вони враховуються в сукупності з одиничними показниками, що залишилися. Для визначення значень групових показників властивостей може бути використані як диференціальний, так і комплексний методи. Оцінка досягнутого рівня якості продукту на підприємстві не вважається невід'ємною частиною процесу. Актуальним питанням науки сьогодні є

використання результатів цієї оцінки при прийнятті наукових рішень. Серйозним питанням цього часу є розробка методів заохочення працівників на підприємствах до наполегливої праці з урахуванням досягнутого ступеня якості продукції, частки ринку за якістю виробленої продукції тощо [5].

Список використаних джерел:

1. Бичківський Р. Управління якістю: навч. посібник. Львів.: ДУ «Львівська політехніка», 2000. 239 с.
2. Гвініашвілі Т.З., Морока Д.М. Проблеми забезпечення конкурентоспроможності підприємства в сучасних умовах. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 50/20. С. 127-131.
3. Гринько Т.В. Функції логістичної системи в умовах забезпечення конкурентоспроможності підприємств галузі металургії. *Економіка та держава*. 2016. № 5. С. 12-16.
4. Кардаш В.Я. Стандартизація і управління якістю продукції. Київ: Вища школа, 2001. 189 с.
5. Кириченко Л.С., Мережко Н.В. Основи стандартизації, метрології, управління якістю: навч. посібник. Київ: Київ. нац. торг. економ. ун-т, 2001. 446 с.

Канд. екон. наук Гвініашвілі Т. З., Охотник А. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

РОЗРОБКА ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Логістична система матеріально-технічного забезпечення є важливим компонентом успішної діяльності будь-якої організації чи підприємства. Вона спрямована на ефективне управління потоками матеріальних та технічних ресурсів з метою забезпечення безперебійного виробництва чи надання послуг. Розробка такої системи вимагає системного підходу, аналізу, технологічного вдосконалення та впровадження сучасних логістичних практик.

Концепція логістики визначається як система, спрямована на більш раціональне планування, організацію та контроль у галузях виробництва і обміну продукції для максимального задоволення споживчого попиту. Логістика охоплює не лише виробничу сферу, а й сферу обміну матеріальних благ, що включає в себе підсистему матеріально-технічного постачання та збуту продукції. Її мета полягає в створенні та управлінні єдиною системою, що охоплює виробництво, маркетинг, фінанси та економічні питання, а також обробку необхідної інформації [1].